

FOKUS: ARVEN ETTER SØREIDE

Introduksjon: Arven etter Søreide

Minda Holm (redaktør)

Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI), Norge

Årets første fokusnummer er viet Ine Marie Eriksen Søreides periode som utenriksminister (2017–2021). I to tidligere omganger har *Internasjonal Politikk* viet fokusnumre til drøfting av en utenriksministers innsats og resultater: fokusnummeret *Arven etter Støre* om Jonas Gahr Støre (2005–2012, volum 71, nr. 3, 2013), og fokusnummeret *Diplomatiminister Brende* om Børge Brende (2013–2017, volum 75, nr. 3/4, 2017). I denne tredje utgaven har vi samlet ni bidrag som diskuterer ulike politikkområder under Søreides tid som utenriksminister. Det overordnede oppdraget gitt til bidragsyterne har vært å redegjøre og diskutere hva Søreide har oppnådd – eller forsøkt å oppnå – innenfor spesifikke felt. Politikkområdene som diskuteres i fokusspalten er ikke uttømmende; klimapolitikken er eksempelvis ikke dekket her (se eget fokusnummer om norsk klima- og utenrikspolitikk, volum 90, nr. 1, 2022). Men samlet gir de ni bidragene en forholdsvis omfattende diskusjon av årene 2017–2021 i norsk utenrikspolitikk.

Den overordnede tanken bak disse fokusspaltene er å løfte frem og diskutere utenrikspolitikken som politikkområde. Utenrikspolitikken har på den ene siden vært preget av mer konsensus enn andre politikkområder i norsk politikk (for diskusjon, se Leira, 2013). En slik konsensus kunne tenkes å utløse et særskilt maktkritisk blikk hos mediene. Imidlertid ser vi ofte det motsatte i norske mediers forhold til norsk utenrikspolitikk. Norske utenriksministre blir behandlet mer som eksperter enn politikere i medieopptredener (Eggen et al., 2015). I spørsmål om militære operasjoner og krig, har det kritiske fokuset tidvis uteblitt (men for nyanser, se Ottosen & Rudsengen, 2018). Utenrikspolitikk ser ut til å falle mellom to stoler hos norske

 Kontaktinformasjon: Minda Holm, e-post: Minda.Holm@nupi.no

©2023 Minda Holm. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially, provided the original work is properly cited and states its license.

Citation: Holm, M. (2023). Introduksjon: Arven etter Søreide. *Internasjonal Politikk*, 81(1), 1–2. <http://dx.doi.org/10.23865/intpol.v81.s322>

redaksjoner: «utenriks» er som regel det som skjer der ute, ikke norsk utenrikspolitikk som sådan. Parallelt mangler vi litt den tradisjonen vi ser i land som USA og Storbritannia, der forskere bruker sin fagkompetanse som en form for anvendt kunnskap i vurdering av utenrikspolitikken (se Neumann i dette nummeret; Holm, 2018). Selv om det finnes en rekke viktige unntak, er utenrikspolitikken ofte hevet mer over den normale politikken – både i graden av politisk uenighet, og i kritisk blikk utenfra.

I så måte ønsker vi med disse fokusspaltene å nettopp løfte frem utenrikspolitikken som politikkområde: Hva som blir gjort, og hva som eventuelt kunne – eller burde – vært gjort annerledes. Dette faller inn under det særegne formatet som fokusspaltene til *Internasjonal Politikk* er: kortere, som regel fagfellevurderte artikler som søker å belyse dagsaktuell tematikk i faglig kontekst. I tillegg ønsker vi med disse fokusspaltene å fremheve det handlingsrommet som en utenriksminister tross alt har (for diskusjon, se Neumann, 2010; Græger, 2010, om begrensninger). Selv om konsensustradisjonen i norsk utenrikspolitikk medfører en høy grad av kontinuitet og stabilitet på tvers av regjeringer, eksisterer det også et betydelig mulig spillerom. I de ni bidragene i dette fokusnummeret, diskuteres Søreides spillerom innenfor spesifikke politiske felt:

Ada Nissen (UiO) diskuterer freds- og forsoningspolitikken under Søreide; Jørgen Jensehaugen (PRIO) vurderer Israel-Palestina-politikken; Inger Skjelsbæk, Eirinn Larsen, Sigrun Marie Moss (alle UiO) og Torunn Tryggestad (PRIO) ser på kvinne- og likestillingsperspektivet; Lise Rye og Kristine Graneng (begge NTNU) vurderer europapolitikken; Jørn Holm-Hansen (OsloMet) russlandspolitikken; Andreas Østhagen (FNI) nordområdepolitikken; Ingeborg Nortvedt Bjur og Johannes Gullestad Rø (begge IFS) USA-relasjonen; og Hans Jørgen Gåsemyr (NUPI) diskuterer Kina-politikken. Avslutningsvis avrunder Iver B. Neumann (FNI) med en helhetlig vurdering av Ine Marie Eriksen Søreides periode som utenriksminister.

Minda Holm er en av tre redaktører for tidsskriftet Internasjonal Politikk, og jobber som forsker ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI).

Referanser

- Eggen, Ø., Leira, H. & Ziesler, K. (2015). Ekspertkilde eller politiker? Medias bidrag til underskudd på utenrikspolitisk debatt. *Norsk Medietidsskrift*, 22(2), 1–17.
- Græger, N. (2010). Utenriksministerens norske «konkurrenter». *Internasjonal Politikk*, 68(1), 131–137.
- Holm, M. (2018, 30. mars). Forskning vs. synsing. *Dagsavisen*. <https://www.dagsavisen.no/debatt/2018/03/30/forskning-vs-synsing-3/>
- Leira, H. & Græger, N. (2017). Diplomatinminister Brende. *Internasjonal Politikk*, 75(3/4), 203–211.
- Neumann, I. (2010). Utenriksministerens spillerom, 1972–2010. *Internasjonal Politikk*, 68(1), 115–130.
- Ottosen, R. & Rudsengen, B. J. (2018). Ambivalent og historieløst? Norske avisers dekning av norsk militært nærvær i Syria og Irak. *Internasjonal Politikk*, 76(3), 159–182.